

Paul Kamps

Stichting BOOR stuurt alle schoolleiders en hun teams naar een tweedaagse training door Gerrit van Roekel. Van Roekel, trainer op het gebied van diversiteit, heeft een heel eigen denkwijze. 'Mensen reageren heel sterk op zijn verhaal', vertelt Paul Kamps, beleidsmedewerker bij BOOR, het openbaar onderwijs in Rotterdam waar 85 scholen onder vallen. 'Ze vinden zijn verhaal inspirerend, worden aan het denken gezet, worden soms emotioneel. Het zet wel wat in gang.'

Van Roekel, zelf geboren in Indonesië en al meer dan 25 jaar werkzaam in Nederland, vertelt verhalen uit eigen beleving en kijkt met een pluralistische visie naar culturele dilemma's. Hij laat zien hoe cultuurrelativisme (integreren met behoud van cultuur) en universalisme (de opdracht om te assimileren) conflicten oproepen. Zijn visie, gebaseerd op pluralisme, gaat uit van het beste uit beide denkwijzen.

Paul Kamps: 'We hebben Van Roekel naar Rotterdam gehaald, in eerste instantie voor een lezing voor het schoolmanagement voortgezet onderwijs. Dat waren zo'n zeventig, tachtig mensen. Die waren daar zozeer van onder de indruk dat we hetzelfde hebben gedaan voor 150 schoolleiders in het basis- en speciaal onderwijs. Dit onder de noemer van de inspiratiebijeenkomsten die we regelmatig houden om mensen over allerlei zaken aan het denken te zetten. De volgende stap was om in het kader van een project talentontwikkeling schoolleiders en hun teams een tweedaagse training te geven. In dat project deden zeven scholen mee. We zijn dit schooljaar met de trainingen begonnen en willen ermee doorgaan voor al onze scholen.'

CASUÏSTIEK UIT DE PRAKTIJK

Directeur Peter Jelly en zijn team van de Nelson Mandelaschool hebben de eerste dag van de training gevolgd en zijn 'razend enthousiast'. In april volgt de tweede dag voor de zeventig personeelsleden van de drie locaties. Peter Jelly: 'Van Roekel biedt achtergrondinformatie en inzicht in hoe culturele verschillen ontstaan. Hij doet dat bijvoorbeeld aan de hand van een filmpje over Nederlanders in Australië die na tien jaar vertellen hoe ze zijn ingeburgerd. Dan zie je frappante overeenkomsten. Als mensen niet actief deelnemen aan de maatschappij komen ze

'Onbewust kwamen er allochtone docenten in mijn team. Ik merkte dat hun contact met onze leerlingen beter was en ben bewust gaan zoeken naar docenten met een bepaalde etnische achtergrond. De eisen aan de kwaliteit bleven gelijk.'

Nico Hemelaar, onderwijsmanager ROC Mondriaan

Peter Jelly

geïsoleerd te staan. Het team hing aan Van Roekels lippen, ze wilden zelfs na vijf uur nog doorgaan en ze hebben nog heel lang nagepraat en gediscussieerd. Dat vind ik een groot winstpunt. Ik denk dat ze nu in de klas ook al kijken met een ander perspectief. Dat kan niet anders.'

'Denk na en spreek over culturele dilemma's. Inventariseer ze aan de hand van de dagelijkse casuïstiek en kom met oplossingen gericht op het beroep.'

Peter Jelly neemt met andere schooldirecties en mensen van buiten zitting in een denktank. Die inventariseert culturele dilemma's aan de hand van de casuïstiek uit de praktijk en doet voorstellen over hoe daar praktisch mee om te gaan. Een dilemma is bijvoorbeeld de verplichting voor kinderen om te douchen. Er zijn steeds meer ouders die daar bezwaar tegen maken. Je kunt je poot stijf houden en zeggen dat die hygiënemaatregel nu eenmaal bij het beleid van de school hoort. Maar je kunt ook zoeken naar een oplossing, bijvoorbeeld door de kinderen te laten douchen met hun zwembroekje aan. Met nuancering kun je mensen in hun waarde laten en toch bij je principes blijven. Het ontwikkelen van beleid op basis van dagelijkse casuïstiek dat voor het hele openbaar onderwijs geldt, wordt daarmee steeds belangrijker.

Peter Jelly: 'De discussies lijken steviger te worden. Waar het voorheen voldoende was als de school liet weten in de werkweek alleen vis en kip te serveren, lijkt het belangrijker te worden de ouders ervan te overtuigen dat het eten halal is. Terwijl het aantal islamitische kinderen niet gegroeid is. Ook dat maakt het nodig om na te denken en te spreken over culturele dilemma's en dat alle tachtig openbare scholen daar op dezelfde manier mee omgaan.'

In de CAOP-publicatie 'Omgaan met culturele dilemma's' is een verslag van een masterclass van Gerrit van Roekel opgenomen (www.caop.nl/diversiteit).

GERRIT VAN ROEKEL VAN BURO BALANS OVER CULTURELE DIVERSITEIT:

'We geven onze toehoorders het inzicht om vanuit een pluralistisch wereldbeeld te 'kijken naar' culturele diversiteit. Aan de hand van een richtinggevend kader tonen we aan dat de vrijheid van 'de een' ook de vrijheid van 'de ander' kan raken en dat over de 'hardheid' van bepaalde waarden en normen in de samenleving of in een organisatie kan worden gepraat. Dit kader vormt een goede basis om grenzen te stellen en duidelijkheid te bieden. We breken vanzelfsprekendheden open en stellen het belang van eenduidigheid in denken en handelen aan de orde. Een ieder heeft hierin zijn of haar verantwoordelijkheid te nemen, wil men op een prettige manier met elkaar samenleven, samenwerken en omgaan.'

Het CAOP en Van Roekel werken samen in het organiseren van trainingen.